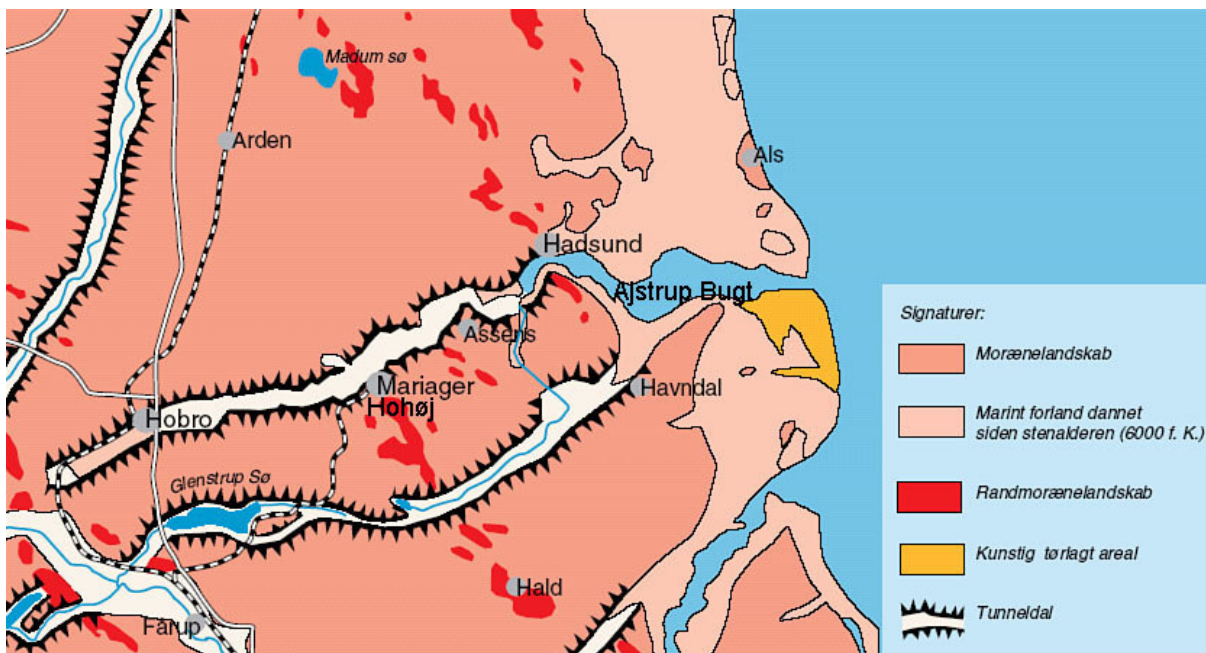

Hohøj

Landskabet

Hohøj er det højeste punkt på det markante randmorænestrøg der kan følges fra Mariager i sydøstlig retning ned over Kastbjerg ådal (der er en tunneldal) til Hald og Møllerup ved Randers Fjord. Som det fremgår af nedenstående kort, optræder der flere tilsvarende randmorænestrøg i området, der tilsyneladende har samme udbredelsesretning (nordvest-sydøst). Alle randmorænestrøg er dannet af ismasser, der kan relateres til Nordøstfremstødet, som skred ind over det østlige Danmark fra Mellemssverige i slutningen af Weichsel Istiden.

Et andet iøjnefaldende træk ved landskabet omkring Hohøj, er de markante dalstrøg, der er orienteret vinkelret på de før omtalte randmorænestrøg. Dalene er opstået som følge af smeltevandets erosion, der strømmede under eller udenfor Nordøstfremstødets vigende rand og er på kortskitsen angivet som tunneldale. Det skal dog nævnes, at dannelsen af Mariager Fjord er langt mere kompleks, idet tidligere bevægelser i undergrunden har spillet en væsentlig rolle forud for smeltevandets erosion.

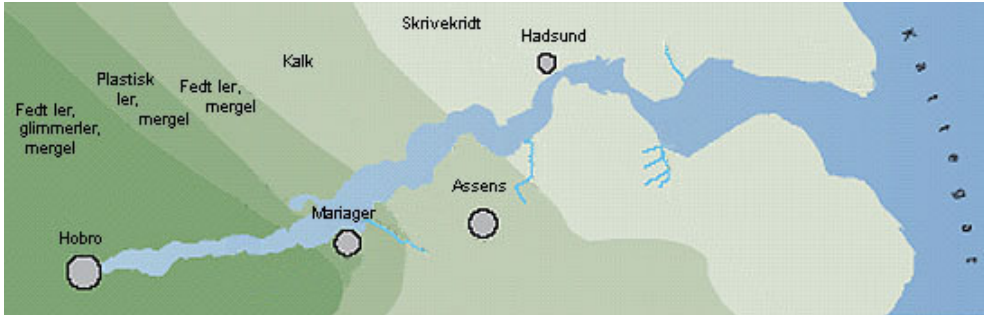
Landskabskort over området omkring Mariager Fjord. Kastbjerg Ådal gennemskærer istidslandskabet fra Havndal ved Ajstrup Bugt til området umiddelbart vest for Glenstrup Sø. Her opnår dalen forbindelse til Skalsådal. Kastbjerg Ådal er tolket som en tunneldal. Tilsvarende angiver kortet, at også dele af Mariager Fjord er en tunneldal. Dalens oprindelse anses dog i dag, for at være langt mere kompleks. Fra Århus Amt (1999).

Undergrunden

Randmorænestrøget ved Hohøj opbygges for en stor del af moræneler eller –sand, der er en blanding af sten, grus, sand og ler afsat direkte fra den gletscher der trængte ind over området fra nordøst. Enkelte bakker har tilmed en kerne af kalk eller skivekridt, mens andre indeholder flager af ler. Både leret og kalken er dannet lang tid før istiden i løbet af Kridttiden samt tiden herefter (Palæogen og Neogen). I takt med at ismasserne skred ind over området blev flager af undergrundens bjergarter revet løs og transporteret op og indlejret i bakkerne af de fremrykkende ismasser.

Besøger man Dania Kalkgrav der ligger ud til Mariager Fjord, kan man få et enestående indblik i en del af undergrundens aflejringer.

På nedenstående skitse ses et kort over fordelingen af undergrundens bjergarter der alle ligger relativt tæt ved den nuværende jordoverflade.

Kortskitse der viser fordelingen af undergrundens bjergarter omkring Mariager Fjord. Af kortet kan det udrages, at randmorænestrøget ved Hohøj ligger ovenpå bjergarter fra den palæogene tidsperiode. Disse består af såvel plastisk eller fedt ler samt mergel. Mergel er en blanding af ler og kalk. Let modificeret efter Århus Amt (1999).

Dania Kalkgrav, set mod syd. På lokaliteten kan man iagttage undergrundens aflejringer der er afsat i slutningen af Kridttiden og i begyndelsen af Palæogen. Dania Kalkgrav er i øvrigt i privat eje, hvorfor man skal indhente tilladelse før besøg. Foto: Tove Stockmarr (juli 2004).